

Źródła danych o osobach niepełnosprawnych

Osoby niepełnosprawne w Polsce i w Unii Europejskiej

Istnieje problem z pozyskaniem jednorodnych pod względem metodologicznym danych dotyczących osób niepełnosprawnych w Polsce i Unii Europejskiej, w związku z czym trudno jest je porównywać. Niejednorodność wynika z różnego definiowania niepełnosprawności w poszczególnych krajach. Zróżnicowanie to odnosi się zarówno do definicji niepełnosprawności biologicznej, jak też określania niepełnosprawności prawnej.

W krajach Unii Europejskiej w oparciu o jednolitą definicję niepełnosprawności biologicznej zbierane są dane dotyczące osób niepełnosprawnych biologicznie w ramach Europejskiego Ankietowego Badania Zdrowia (EHIS). Reprezentacyjne ankietowe badania stanu zdrowia ludności Polski GUS przeprowadził już dwukrotnie – w 1996 r. oraz w 2004 r. Były one przygotowywane z wykorzystaniem zaleceń międzynarodowych organizacji zajmujących się statystyką zdrowia. Natomiast w 2009 roku po raz pierwszy w Polsce zrealizowano Europejskie Ankietowe Badanie Zdrowia. Jego wyniki dostępne są w publikacji GUS pn. „Stan zdrowia ludności Polski w 2009 roku”. Badanie przeprowadzono również w 2014 r. - szczegółowe wyniki badania zostały opublikowane w raporcie pn. "Stan zdrowia ludności Polski w 2014 r.", który GUS wydał w 2016 r. Dane dotyczące osób niepełnosprawnych prawnie odnoszą się do obowiązujących w danym kraju przepisów prawnych dotyczących orzekania o niepełnosprawności, w związku z czym nie są porównywalne dla poszczególnych krajów.

Dane dotyczące osób niepełnosprawnych prawnie i biologicznie zbierane są w ramach przeprowadzanych z określoną częstotliwością narodowych spisów powszechnych (w Polsce co 10 lat) oraz badań reprezentacyjnych (ankietowych): badania stanu zdrowia ludności (w Polsce co 5 lat, od 2004 roku) oraz Europejskiego Badania Warunków Życia (EU SILC – co roku, od 2005 roku).

Europejskie Ankietowe Badanie Stanu Zdrowia (EHIS) obejmuje zagadnienia dotyczące niepełnosprawności biologicznej, ograniczeń sprawności niektórych narządów oraz poziomu możliwości samoobsługi i prowadzenia gospodarstwa domowego według cech społeczno-demograficznych.

W Polsce w ramach Narodowego Spisu Powszechnego z maja 2002 roku zostały zebrane dane dotyczące liczby osób niepełnosprawnych prawnie i biologicznie. Badanie miało charakter powszechny, gdyż było przeprowadzone dla całej populacji Polski i było obligatoryjne. W drugim półroczu 2012 udostępniono wstępne dane dotyczące osób niepełnosprawnych, pochodzące z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, który odbył się w dniach 1 kwietnia - 30 czerwca 2011 roku (dane wg stanu na 31 marca 2011). W 2013 roku opublikowano dane ostateczne. Są one dostępne na stronie GUS w zakładce [NSP 2011 - wyniki](#).

NSP 2011 został przeprowadzony metodą mieszaną (tj. badanie pełne oraz reprezentacyjne). Informacje o osobach niepełnosprawnych - zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 marca 2010 r. o narodowym spisie powszechnym ludności i mieszkań w 2011 r. - zbierane były w badaniu reprezentacyjnym, a ich pozyskiwanie odbywało się na zasadzie dobrowolności. Podejście takie uwarunkowane było przede wszystkim tym, iż Konstytucja RP (art. 51) nie dopuszcza pozyskiwania informacji o stanie zdrowia (w tym o niepełnosprawności) na zasadzie obowiązku. Dane dostępne są w publikacji GUS „[Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2011. Raport z wyników](#)”.

W 2021 roku została przeprowadzona kolejna edycja badania Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań. Zgodnie z harmonogramem w drugim półroczu 2022 roku były systematycznie udostępniane kolejne informacje nt. osób niepełnosprawnych, pochodzące z NSP 2021 wg stanu na dzień 31 marca 2021 r.

[Ludność na rynku pracy w świetle wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021- wersja uaktualniona](#)

[Bank Danych Lokalnych](#)

Badanie NSP 2021 było badaniem pełnym i obejmowało wszystkie osoby fizyczne stale zamieszkałe i czasowo przebywające na terytorium Polski, z wyłączeniem szefów oraz cudzoziemskiego personelu przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych państw obcych, członków ich rodzin oraz innych osób korzystających z przywilejów i immunitetów na mocy ustaw, umów międzynarodowych lub powszechnie uznanych zwyczajów międzynarodowych.

W Polsce dane dotyczące osób niepełnosprawnych prawnie dostępne są na bieżąco, z kwartalną częstotliwością, na podstawie wyników Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL). Informacje z Badania są cyklicznie publikowane na stronie GUS: <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/>

Od III kwartału 2012 r. do uogólniania wyników BAEL na populację generalną zastosowano dane o ludności Polski w wieku 15

lat i więcej, pochodzące z bilansów opracowanych na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

Ponadto od III kw. 2012 r. nastąpiły zmiany metodologiczne, mające na celu dostosowanie populacji objętej badaniem BAEL do zaleceń Eurostatu.

A mianowicie: Od III kw. 2012 r. poza zakresem BAEL pozostają osoby przebywające poza gospodarstwem domowym, tj. za granicą lub w gospodarstwach zbiorowego zakwaterowania, 12 miesięcy lub więcej — do II kw. 2012 r. było to 3 miesiące lub więcej.

Wybrane dane z BAEL za poszczególne kwartały lat 2010-2011 oraz I i II kw. 2012, (dla celów porównawczych), dotyczące aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych, zostały również przeliczone w oparciu o nowe bilanse ludności po Narodowym Spisie Powszechnym 2011. Dostępne wcześniej dane z BAEL za te okresy były uogólnione przy wykorzystaniu bilansów ludności opartych na Narodowym Spisie Powszechnym 2002.

W związku z wprowadzonymi zmianami powyższe dane BAEL, przeliczone w oparciu o nowe bilanse ludności po Narodowym Spisie Powszechnym 2011, nie są w pełni porównywalne z wynikami badań z lat wcześniejszych.

Dane te przedstawiają bowiem wyniki przeliczone zgodnie z nową podstawą uogólniania danych i - od III kw. 2012 - z nową metodologią.

Od I kw. 2021 r. w Badaniu Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) zostaną wprowadzone zmiany, wynikające z wdrożenia rozporządzenia ramowego dla statystyki społecznej, tj. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1700 z dnia 10 października 2019 r.[\[1\]](#) oraz jego aktów implementacyjnych.

Zmiany wprowadzone w BAEL od 2021 r. dotyczą przede wszystkim definicji oraz sposobu wyodrębniania poszczególnych populacji osób na rynku pracy - pracujących, bezrobotnych i biernych zawodowo oraz zakresu zmiennych dedykowanych dodatkowej charakterystyce ww. oraz bardziej szczegółowych zbiorowości. GUS informuje, że dane od I kw. 2021 są nieporównywalne z wcześniejszymi szeregami czasowymi.

Definicje BAEL:

Pracujący:

Definicja:

Osoby w wieku 15-89 lat, które w okresie badanego tygodnia:

- wykonywały przez co najmniej 1 godzinę pracę przynoszącą zarobek lub dochód tzn. były zatrudnione w firmie/instytucji publicznej lub u prywatnego pracodawcy, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem, pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
- miały pracę, ale jej nie wykonywały:

a) z powodu choroby lub urlopu wypoczynkowego, urlopu związanego z rodzicielstwem (macierzyńskiego, rodzicielskiego, ojcowskiego lub wychowawczego), organizacji czasu pracy (systemu pracy lub odbioru nadgodzin), szkolenia związanego z wykonywaną pracą,

b) z powodu sezonowego charakteru pracy, jeśli w okresie poza sezonem nadal regularnie wypełniały zadania i obowiązki związane z pracą lub prowadzeniem działalności (z wyłączeniem obowiązków prawnych lub administracyjnych),

c) z innych powodów, jeśli przewidywany okres nieobecności w pracy nie przekracza 3 miesięcy.

Dodatkowe wyjaśnienia metodologiczne:

Do pracujących - zgodnie z międzynarodowymi standardami - zaliczani są również uczniowie, z którymi zakłady pracy lub osoby fizyczne zawarły umowę o naukę zawodu lub przyuczenie do określonej pracy, jeżeli otrzymywali wynagrodzenie. Do pracujących nie są zaliczani: wolontariusze oraz stażyści nieotrzymujący wynagrodzenia, osoby pracujące w rolnictwie indywidualnym zajmujące się wytwarzaniem produktów rolnych wyłącznie lub głównie na własne potrzeby.

Bezrobotni:

Definicja:

Osoby w wieku 15-74 lata, które spełniają jednocześnie trzy warunki:

- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
- aktywnie poszukiwały pracy, tzn. podjęły konkretne działania w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni - tydzień badany), aby znaleźć pracę,
- były gotowe (zdolne) podjąć pracę w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym.

Dodatkowe wyjaśnienia metodologiczne:

Do bezrobotnych zostały zaliczone także osoby, które nie poszukiwały pracy, ponieważ już ją znalazły i oczekiwały na jej rozpoczęcie przez okres nie dłuższy niż 3 miesiące oraz były gotowe ją podjąć.

Bierni zawodowo:

Definicja:

Osoby w wieku 15-74 lata, które nie są pracujące ani bezrobotne i w badanym tygodniu:

a) poszukiwały aktywnie pracy lub

b) nie poszukiwały pracy, ponieważ miały ją znaną, ale oczekiwały na jej rozpoczęcie w ciągu 3 miesięcy lub dłużej oraz nie były gotowe do jej podjęcia w okresie najbliższych dwóch tygodni.

oraz

Osoby w wieku 15-74 lata, które nie są pracujące ani bezrobotne, a które chciałyby pracować i byłyby gotowe do podjęcia pracy w okresie najbliższych dwóch tygodni, jednak nie poszukują pracy (np. ze względu na zniechęcenie bezskutecznością dotychczasowych poszukiwań) lub nie poszukują jej aktywnie lub mają znaną pracę, jednak oczekują na jej rozpoczęcie po 3 miesiącach.

Dane dotyczące aktywności zawodowej oraz poziomu zatrudnienia osób niepełnosprawnych pochodzące z Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności, uogólnione przy wykorzystaniu bilansów ludności opartych na NSP 2002, jak też przeliczone w oparciu o nowe bilanse ludności po NSP 2011 i uwzględniające zmiany metodologiczne, dostępne są na stronie Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych w zakładce Niepełnosprawność w liczbach/Rynek pracy, w podzakładce: [Dane na podstawie Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności \(BAEL\)](#)

Inną niż w BAEL definicję osoby bezrobotnej przyjęto w statystyce urzędów pracy, która zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązuje od 1.VI.2004 r. (Dz. U. Nr 99, poz. 1001 z późniejszymi zmianami).

W bezrobociu rejestrowanym co miesiąc zbierane są dane dotyczące niepełnosprawnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy jako osoby bezrobotne i poszukujące pracy. Najbardziej aktualne dane z bezrobocia rejestrowanego dostępne są, również na stronie Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych w zakładce [Rynek pracy](#) oraz na stronie [Publicznych Służb Zatrudnienia](#)

W 2002 roku w większości krajów Wspólnoty Europejskiej przy badaniu siły roboczej (Labour Force Survey; w Polsce - Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności BAEL) zostało przeprowadzone badanie modułowe, dotyczące niepełnosprawności biologicznej. Polska nie przeprowadziła go jednak, ponieważ w 2002 roku miał miejsce Narodowy Spis Powszechny, a ponadto w 2000 roku GUS przeprowadził przy BAEL badanie modułowe „Osoby niepełnosprawne na rynku pracy”, w którym niepełnosprawność została zdefiniowana w oparciu o ustawodawstwo krajowe.

Kolejne badanie modułowe przy BAEL, poświęcone sytuacji na rynku pracy osób niepełnosprawnych, miało miejsce w II kwartale 2011 roku. Tym razem zostało ono przeprowadzone według jednolitej metodologii europejskiej. Jego wyniki są dostępne na stronie GUS w publikacji ["Osoby niepełnosprawne na rynku pracy w 2011 roku"](#).

Na stronie GUS jest dostępna kolejna edycja badania [Osoby niepełnosprawne w 2022 roku](#)

Na podstawie badania budżetów gospodarstw domowych co roku dostępne są dane dotyczące sytuacji materialnej gospodarstw domowych z osobami niepełnosprawnymi prawnie. Jej miernikiem jest wartość wskaźnika zagrożenia ubóstwem w tych gospodarstwach. Ostatnie dane dostępne są za 2019 rok.

W zbiorowych zestawieniach przedstawiających statystyki krajów Wspólnoty Europejskiej dotyczące niepełnosprawności najczęściej prezentowane są dane dotyczące częstości występowania niepełnosprawności. Dane te dotyczą wówczas

niepełnosprawności biologicznej.

Większość krajów Wspólnoty Europejskiej podaje dane statystyczne odnoszące się do osób niepełnosprawnych biologicznie, niektóre kraje posługują się danymi na temat osób niepełnosprawnych prawnie.

W oparciu o wyniki badań statystycznych przeprowadzanych we wszystkich krajach Wspólnoty Europejskiej (w Polsce prowadzonych przez GUS): Europejskiego Ankietowego Badania Zdrowia (EHIS 2009) i Europejskiego Badania Warunków Życia (EU SILC -ostatnie dostępne dane za 2014 rok) na stronie Eurostatu (Urzędu Statystycznego Wspólnot Europejskich) dostępne są jednorodne metodologicznie dane dotyczące udziału procentowego osób z ograniczoną sprawnością (niepełnosprawnych biologicznie) w Polsce i pozostałych krajach Unii Europejskiej. Dane takie dostępne są też dla pracujących i bezrobotnych osób z ograniczoną sprawnością. Nie są natomiast dostępne dane dotyczące liczebności poszczególnych zbiorowości, jak też wartości wskaźników: współczynnika aktywności zawodowej, wskaźnika zatrudnienia i stopy bezrobocia dla tych osób.

W przypadku podawania w statystykach poszczególnych krajów Unii Europejskiej danych nt. wartości wskaźników aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych (współczynnik aktywności zawodowej, wskaźnik zatrudnienia, stopa bezrobocia) również nie zawsze stosowane są jednakowe definicje i jednakowa metodologia ich liczenia. Najczęściej nie są podawane stosowane definicje niepełnosprawności ani źródła danych.

Informacje metodyczne i dane statystyczne dotyczące niepełnosprawności w krajach Wspólnoty Europejskiej można znaleźć na stronach internetowych Eurostatu i Komisji Europejskiej:

- [Strona główna Eurostatu](#)
- [Eurostat database](#)
- [European Commission: Employment, Social Affairs & Inclusion](#)

Informacje statystyczne dotyczące osób niepełnosprawnych pochodzące z powyższych badań można znaleźć w publikacjach wydawanych przez Główny Urząd Statystyczny. Dostępne są one w wersji elektronicznej na stronie internetowej GUS. Opracowania te zostały pogrupowane według poniżej wyszczególnionych bloków tematycznych:

NARODOWE SPISY POWSZECHNE

Publikacje z zakresu tej tematyki dostępne są [na stronie internetowej GUS - wyniki NSP 2011](#).

Warto zwrócić uwagę na publikację [Ludność i gospodarstwa domowe. Stan i struktura społeczno-ekonomiczna. Część I. Ludność - NSP 2011](#), która prezentuje dane dotyczące rodzaju głównego i dodatkowego źródła utrzymania ludności oraz osób niepełnosprawnych opracowane w oparciu o wyniki NSP 2011. Zawiera również szczegółową charakterystykę osób według źródeł utrzymania w powiązaniu z cechami demograficznymi i społeczno – ekonomicznymi takimi jak wiek, płeć, poziom wykształcenia oraz aktywność ekonomiczna. Prezentowane są tam również informacje o liczbie i strukturze osób niepełnosprawnych według płci i wieku, miejsca zamieszkania, stanu cywilnego, poziomu wykształcenia, źródeł utrzymania oraz aktywności ekonomicznej tej szczególnej zbiorowości.

Informacje na temat niepełnosprawnych dzieci, na podstawie wyników NSP 2011 dostępne są w publikacji [Dzieci w Polsce w 2014 roku. Charakterystyka demograficzna \(publikacja zamieszczona w serwisie GUS\)](#).

Bardziej szczegółowe dane dotyczące rozmiaru niepełnosprawności prawnej i biologicznej, a także sytuacji demograficznej i społeczno-ekonomicznej osób niepełnosprawnych oraz gospodarstw domowych z osobami niepełnosprawnymi można znaleźć w publikacjach opracowanych na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002. Należą do nich publikacje:

- [Osoby niepełnosprawne oraz ich gospodarstwa domowe 2002. Część I - Osoby niepełnosprawne \(publikacja zamieszczona w serwisie GUS\)](#),
- [Osoby niepełnosprawne oraz ich gospodarstwa domowe. Część II - Gospodarstwa domowe \(publikacja zamieszczona w serwisie GUS\)](#).

PRACA, WYNAGRODZENIA

Publikacje z zakresu tej tematyki dostępne są [na stronie internetowej GUS](#).

Bieżącym źródłem informacji na temat sytuacji osób niepełnosprawnych na rynku pracy jest reprezentacyjne kwartalne Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności. Wybrane dane dotyczące osób niepełnosprawnych prawnie, w szczególności dotyczące ich aktywności zawodowej, zawarte są w kwartalnej publikacji „Aktywność ekonomiczna ludności Polski”. Publikacja prezentuje rozmiar niepełnosprawności prawnej, a także charakterystykę demograficzną i społeczną osób niepełnosprawnych. Uwzględniono następujące przekroje: płeć, wiek, poziom wykształcenia, stan cywilny, miejsce zamieszkania, stopień niepełnosprawności. Informacje na temat sytuacji osób niepełnosprawnych na rynku pracy dotyczą

wykonywania pracy, bezrobocia bądź bierności zawodowej.

Roczne i kwartalne dane z BAEL dotyczące wartości wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych w wieku 15-64 lata (wiek produkcyjny wg Eurostatu) według regionów i województw dostępne są na stronie internetowej GUS, [w Banku Danych Lokalnych](#).

Wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych w wieku 15-64 lata obliczono jako udział pracujących niepełnosprawnych w wieku 15-64 lata w ogólnej liczbie ludności niepełnosprawnej w tym wieku. Zbiorowość osób niepełnosprawnych została wyodrębniona z ogółu ludności w wieku 15 - 64 lata, na podstawie kryterium prawnego. Do osób niepełnosprawnych zaliczono osoby, które mają przyznane orzeczenie o stopniu niepełnosprawności lub niezdolności do pracy.

Ponadto informacje dotyczące osób niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy (niepozostających w zatrudnieniu), rejestrowanych w powiatowych urzędach pracy, dostępne są na podstawie Sprawozdania MPiPS-01 w publikacji „Bezrobocie rejestrowane”. Dane z bezrobocia rejestrowanego, w tym dotyczące osób niepełnosprawnych, dostępne są ponadto na portalu internetowym [Publicznych Służb Zatrudnienia](#).

W publikacji „[Popyt na pracę](#)” ([publikacja zamieszczona w serwisie GUS](#)) dostępne są dane dotyczące pracujących osób niepełnosprawnych według sekcji, sektorów własności i wielkości jednostek, w których pracują. Ostatnie takie dane z badania popytu na pracę dostępne są za 2019 rok.

ZDROWIE. OPIEKA SPOŁECZNA

Publikacje z zakresu tej tematyki dostępne są na stronie internetowej GUS w zakładkach [Warunki życia](#) oraz [Zdrowie](#).

W publikacji „Stan zdrowia ludności Polski w 2009 r.” zostały przedstawione dane nt. częstości niepełnosprawności prawnej i biologicznej według standardów UE oraz NSP, rodzaju schorzeń osób niepełnosprawnych oraz inne dotyczące uwarunkowań zdrowotnych i społeczno-ekonomicznych niepełnosprawności. Wyniki badania za 2019 r. zostały opublikowane w raporcie pn. „Stan zdrowia ludności Polski w 2019 r.” i są dostępne na stronie GUS. Na uwagę zasługuje również publikacja „Podstawowe dane z zakresu ochrony zdrowia w 2009 r.” oraz „Ochrona zdrowia w gospodarstwach domowych w 2016 r.” oraz „Zdrowie i ochrona zdrowia w 2019 r.”.

Podstawowe dane dotyczące częstości niepełnosprawności, sprawności niektórych narządów, możliwości samoobsługi osób niepełnosprawnych prawnie i biologicznie, a także danych o płci, wieku, poziomowi wykształceniu, statusu cywilnego czy też statusu na rynku pracy osób niepełnosprawnych - pochodzące z badania stanu zdrowia ludności Polski w roku 2009, dostępne są na stronie Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych w zakładce Niepełnosprawność w liczbach – przejdź do zakładki [stan zdrowia](#). Zamieszczono tam również definicje dot. niepełnosprawności biologicznej.

WARUNKI ŻYCIA

Publikacje z zakresu tej tematyki dostępne są na stronie internetowej GUS [w zakładce Warunki życia](#).

W publikacji „Dochody i warunki życia ludności Polski (raport z badania EU-SILC 2014)” dostępne są definicje z zakresu warunków życia i skali ubóstwa społeczeństwa.

Najbardziej aktualne dane dotyczące sytuacji ekonomicznej tych gospodarstw zostały zamieszczone w informacji sygnałnej „Sytuacja gospodarstw domowych w 2019 r. w świetle wyników badań budżetów gospodarstw domowych”, jak też w publikacji „Budżety gospodarstw domowych w 2019 r.” oraz „Ubóstwo w Polsce w latach 2015 i 2016.”. Na stronie GUS w ostatniej z wymienionych wyżej publikacji, dostępna jest informacja na temat poziomu ubóstwa w gospodarstwach domowych z osobami niepełnosprawnymi.

Można tu także znaleźć raport z europejskiego badania warunków życia EU-SILC za rok 2014 pod tytułem „[Dochody i warunki życia ludności Polski](#)” ([publikacja zamieszczona w serwisie GUS](#)).

Dane na temat zagrożenia ubóstwem w gospodarstwach domowych z osobami niepełnosprawnymi za lata 2004-2019, opracowane przez GUS w oparciu o szacunki dokonane na podstawie badań budżetów gospodarstw domowych, dostępne są na stronie Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych w zakładce [Niepełnosprawność w liczbach/Warunki życia](#).

W publikacji „Zasięg ubóstwa ekonomicznego w Polsce w 2019 roku” zamieszczone zostały dane dotyczące zasięgu ubóstwa w Polsce w 2019 r., jak też omówiono pojęcia i definicje związane z tą tematyką.

EDUKACJA

Publikacje z zakresu tej tematyki dostępne są na stronie internetowej GUS [w zakładce Edukacja](#).

Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych

W publikacji „Oświata i wychowanie w roku szkolnym 2019/2020” dostępne są dane dotyczące liczby niepełnosprawnych uczniów w szkołach podstawowych, gimnazjach, szkołach zawodowych i liceach (w tym w szkołach specjalnych) według rodzaju niepełnosprawności, a w publikacji „Szkoły wyższe i ich finanse w 2017 r.” dane dotyczące liczby niepełnosprawnych studentów i absolwentów według typów szkół, grup i podgrup kierunków studiów oraz rodzaju schorzeń.

Podstawowe dane dotyczące niepełnosprawnych uczniów, studentów i absolwentów, na podstawie badań GUS, dostępne są na stronie Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych [w zakładce Niepełnosprawność w liczbach/Edukacja](#).

KULTURA. TURYSTYKA. SPORT

Publikacje z zakresu tej tematyki dostępne są na stronie internetowej GUS [w zakładce Kultura, turystyka, sport](#).

W publikacji „Kultura w 2019 roku” dostępne są dane dotyczące dostępności do instytucji kultury dla osób niepełnosprawnych, w szczególności przystosowania obiektów kulturalnych do potrzeb osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich.

W publikacji "Turystyka" zawarto informacje na temat udogodnień dla osób niepełnosprawnych w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania dla danych z 2019 roku.

W publikacji "[Uczestnictwo Polaków w sporcie i rekreacji ruchowej w 2016 r.](#)" (publikacja zamieszczona w serwisie GUS) zawarto informacje o udziale osób niepełnosprawnych w zajęciach sportowych bądź rekreacyjnych. Wyniki badania w powiązaniu z cechami społeczno-demograficznymi takimi jak: wiek, płeć, stan cywilny, wykształcenie, dochód, źródło utrzymania, miejsce zamieszkania umożliwiają analizę postaw i umiejętności członków gospodarstw domowych (w tym osób niepełnosprawnych) związanych ze sportem i rekreacją ruchową oraz określenie motywów i barier uczestnictwa w tych zajęciach.

W publikacji „Kultura fizyczna w Polsce w 2013 – 2014” zawarto informacje na temat obiektów sportowych przystosowanych do osób niepełnosprawnych.

Podstawowe dane dotyczące uczestnictwa osób niepełnosprawnych w kulturze i turystyce, na podstawie badań GUS, dostępne są na stronie Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych [w zakładce Niepełnosprawność w liczbach/Kultura. Turystyka. Sport](#).

DANE DOTYCZĄCE SYTUACJI ZAWODOWEJ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Struktura bezrobocia osób niepełnosprawnych w Polsce

Dane dotyczące sytuacji zawodowej osób niepełnosprawnych dostępne są na podstawie badań prowadzonych przez Główny Urząd Statystyczny. Należy do nich przede wszystkim Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań. Wyniki, NSP 2002 w tym dane dotyczące sytuacji zawodowej osób niepełnosprawnych, zostały zaprezentowane w publikacjach „[Osoby niepełnosprawne oraz ich gospodarstwa domowe 2002 Część I Osoby niepełnosprawne](#)” (publikacja zamieszczona w serwisie GUS) i „[Osoby niepełnosprawne oraz ich gospodarstwa domowe 2002 Część II Gospodarstwa domowe](#)” (publikacja zamieszczona w serwisie GUS). Dostępne są także dane z NSP 2011 dotyczące zbiorowości osób niepełnosprawnych, natomiast stałym źródłem danych nt. aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych są dane z BAEL. Dane z BAEL za I-III kw. 2012, jak też III kw. 2011 i III kw. 2010 r. zostały przeliczone w oparciu o nowe bilanse ludności po Narodowym Spisie Powszechnym 2011.

Bieżącym źródłem informacji na temat sytuacji osób niepełnosprawnych na rynku pracy jest reprezentacyjne kwartalne Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL). Wybrane dane dotyczące aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych prawnie zawarte są w kwartalnej publikacji „Aktywność ekonomiczna ludności Polski”. Ponadto miesięczne informacje dotyczące osób niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy (niepozostających w zatrudnieniu), rejestrowanych w powiatowych urzędach pracy, dostępne są na podstawie sprawozdawczości prowadzonej przez powiatowe i wojewódzkie urzędy pracy (Sprawozdanie MPIPS-01). Prezentowane są one w publikacji „Bezrobocie rejestrowane”. [Opracowania z zakresu aktywności zawodowej, w tym osób niepełnosprawnych, dostępne są na stronie internetowej GUS](#).

Ponadto dane pochodzące z bezrobocia rejestrowanego, m.in. dotyczące osób niepełnosprawnych, dostępne są na portalu internetowym [Publicznych Służb Zatrudnienia/Bezrobocie rejestrowane](#).

Informacje dotyczące struktury bezrobocia osób niepełnosprawnych w Polsce dostępne są w ww. publikacjach GUS, jak również w opracowaniach MRPiPS z zakresu aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych, zamieszczonych na stronie internetowej. Definicje dotyczące bezrobocia stosowane w BAEL opierają się na metodologii Międzynarodowej Organizacji Pracy (ILO) i zaleceniach Eurostatu. W przypadku danych pochodzących z bezrobocia rejestrowanego definicja bezrobocia

opiera się na ustawodawstwie krajowym.

Zakłady pracy chronionej i zakłady aktywności zawodowej (liczba zakładów, stan zatrudnionych)

Dane dotyczące liczby zakładów pracy chronionej, jak też zakładów aktywności zawodowej oraz stanu zatrudnienia w nich dostępne są na podstawie półrocznej informacji składanej do Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych przez wojewodów.

Aktualne dane dostępne są co pół roku w zakładkach:

- [Dane od wojewodów dotyczące zakładów pracy chronionej](#)
- [Dane od wojewodów dotyczące zakładów aktywności zawodowej](#)